

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

29. An prosit testimonium Confessarij de licentia pœnitentis, ut probetur
pœnitens emendatus in foro externo; Ut v. g. Parochus det Sacram
Eucharistiam, vel Sepulturam Ecclesiasticam publico ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

De Sigillo Confessionis. Ref. XXVI. &c. 437

num. 8. Sotum de secreto, membr. 3. quest. 4. conclus. 2. Richard. Durand. Henriquez & Coninch, quos citat & sequitur Hurtado disputat. 12. de penitent. d. ff. 4. Vide etiam Onuphrium opusc. de sigillo, sect. 4. quest. 6.

RESOL. XXVI.

An sit licita fractio Sigilli, quando casus est talis, quod penitens teneatur consentire?

Et si non consentiat, quid facere debeat Confessarius?

Vt si v. g. penitens confitetur in quadam domo ad esse conuenientia Hæreticorum, &c.

Et in isto casu docetur, quomodo se gerere debeat Confessarius circa absolutionem talis penitentis. Ex part. 5. tract. 11. Ref. 33.

§. 1. Quoad primum, certum est in tali casu etiam obligare sigillum: vt si, v. g. penitens confitetur in quadam domo adesse conuenientia hæreticorum, in tali casu consensus penitentis, vt talia denuncientur Inquisitoribus, est quidem debitum, sed à reuente penitente hoc minime Confessarius efficere potest; sed quid facere debet in tali casu Confessarius? Certum est non esse absoluendum, si omnino sit liquidum, quod teneatur consentire in istiusmodi reuelationem, & neque ipse reuelare velit, neque in reuelationem per Confessarium faciendam consentire. Secus si promittat se reuelaturum, aut saltem proponat se reuelaturum prima opportunitate, & malum quod per reuelationem auertendum est, tale sit, vt merito eiusmodi dictio penitentis indulgeatur. Erit etiam absoluendus, si aliquo modo probabilis sit opinio ipsius penitentis, quia putet sibi non incumbere vllam obligationem huius reuelationis faciendæ, aut concedendæ hinc & nunc, cum istiusmodi suis, quæ verisimiliter timet, incommodis, de quibus prudenter Penitentiaris iudicabit. Quod obstat etiam quando est liquidum licere, sufficit probabile esse non teneri. Cum autem consensus extortus non sit pro consensu habendus, vt supra diximus, videat Confessarius, ne vtatur consensu penitentis, quando eum indebitè coegit, nolens absoluerè, nisi det sibi licentiam peccatum reuelandi.

RESOL. XXVII.

An, si fractio Sigilli fiat in penitentis utilitatem, sit licita? Ex part. 5. tr. 11. Ref. 32.

§. 1. Ex tacito consensu penitentis posse eius confessionem reuelari, tradit Iacobus de Grassis in decis. cur. part. 1. lib. 1. cap. 23. num. 14. quando credit in eius utilitatem.

2. Sed hanc sententiam meritò refellit Tannerus tom. 4. disput. 6. quest. 9. dub. 6. num. 124. & Maldenus tract. de sigillo, cap. 4. & ideo ille, si mortui proximus habeat occultum debitum ex delicto, & peccat à Sacerdote restitutionem iniungi hæredibus, non poterit Sacerdos dicere hoc ex delicto deberi, sed solum quod talibus hoc dari voluerit, & fatius esse suadere moribundo, vt secretò suo codicillo talia inerat hæredibus iniungenda. Si tamen ex sola executione mandati oriatur suspicio delicti, Sacerdos mandataris excusatur, vt bene Reginald. Quod ergo Grassius dixit esse casum, quo sufficiat tacitus consensus penitentis, vt Confessarius peccatum eius reuelat, per absurdum est dictum, cum potius dicere debuerit, & fortè, vt arguit exemplum, quod

Tiv. I.

adducit, voluerit dari casum, vbi ex actione Confessarij, in quam penitens apertè confesit, tacitè sequatur reuelatio peccati. Sanè multum differunt tacitum esse consensum, & esse consensum in tacitam reuelationem.

RESOL. XXVIII.

An Confessarius possit reuelare hæredibus restitutionem faciendam, quam debeat mortuus penitens?

Et quid maximè, si in prædicto casu ad sit licentia penitentis, qui ante mortè dixit Confessario, vt ita reuelat?

Et quid, si non satis constat de voluntate penitentis iam mortui, & hæredes ipsi dubitent, & præsumant contra Confessarium fuisse confessionem reuelatam absque aliqua licentia illius?

Et quid est agendum, si hæredes nolent ex auaritia, vt accidit, dictis Confessarij acquiescere? Ex part. 5. tr. 11. Ref. 28.

§. 1. Licet Maior in 4. dist. 21. quest. 3. sequitur Scotum asserat non posse manifestari debita, credita, & alia similia à Confessario, quæ ipse habuit à confessione alicuius, quia hoc efficere est reuelare confessionem.

2. Tamen contrarium dicendum est cum Tabiena, Rosella, Grassio, Navarro & Rodriquo, quos citat & sequitur Onuphrius opusc. de sigillo, sect. 2. quest. 5. dummodo ad sit licentia penitentis, qui ante mortem dixerit Confessori, vt reuelat, ex cap. præterea, de offic. del. g. In quo casu creditur Confessori sic dicenti, maximè si id, quod reuelatur (& est secunda conditio, quam diximus requiri) sit in bonum animæ penitentis iam mortui, & ratio est, quia cum, vt iam diximus, de licentia penitentis possint à Confessario dici peccata illius extra confessionem, si id sit eiusdem penitentis bonum, quidni etiam poterunt dici illa, quæ supra diximus, si à ea dicenda habuerit licentiam Confessarius à penitente iam mortuo, & sit in bonum eiusdem? & hinc apparet fundamentum Maioris esse fallum. Sed quid si non satis constat de voluntate penitentis iam mortui, & hæredes ipsi dubitent, & præsumant contra Confessarium fuisse confessionem reuelatam absque aliqua licentia illius? Respondeo, & tunc præsumendum esse, id fuisse dictum à Confessario de licentia mortui penitentis. Id quod maximè iudico verum, quando restitutio vertit in bonum animæ ipsius mortui. Quod si non potest apparere de voluntate contentis, semper præsumitur contentus, quando aliter suæ salutis consuli non posset. Quid si hæredes nolent ex auaritia (vt accidit) dictis Confessarij acquiescere? ad summum esset opus illorum, vt probarent contra Confessarium, qui reuelauit, id non fuisse ex mente & licentia penitentis iam mortui, præsumptio enim transfert onus probandi in agentem, quia is debet probare, contra quem facit præsumptio.

Super hoc infra in Ref. 31. §. ult. ad medium, & si placet lege aliam Resol. eius not. quæ non plene s. p. hoc.

RESOL. XXIX.

An prosit testimonium Confessarij de licentia penitentis, vt probetur penitens emendatus in foro externo? Vt v. g. Parochus de sacram. Eucharistiam, vel sepulturam Ecclesiasticam publico vsuario, vel meretrici, &c.?

Et infertur, quando publica meretrix est confessam mendicanti Religioso, non posse Pastorem petere testimonium à tali Confessario, quod vere de peccato suo publico penituerit & confessam, & absolutam sit.

00 3 Confessam

Confessarius vero nequidem, quod fornicationes suas sibi confessa sit directe, aut indirecte, puta, dicendo, quod eam à peccatis suis publicis absoluit, indicare potest.
Ex part. 5. tr. 11. Ref. 40.

§. 1. **H**ic casus est practicabilis. vt Parochus, v g. det sacram Eucharistiam, vel sepulturam Ecclesiasticam publico vsurario, vel meretrici. Et affirmatiuam sententiam tenet Fagundez *præc. 2. lib. 6. cap. 1. num. 19.* cum multis DD. asserentibus testimonium Confessarij cum licentia expressa penitentis datum valere, vt in foro externo probetur penitens emendatus de crimine commissio publicè, aut publico scandalo. Et ideo Malderus *tract. de sigillo, cap. 12. in fine.* sic ait: Infertur quando publica meretrix est confessa mendicanti Religioso, non posse Pastorem petere testimonium à tali Confessario, quod verè de peccato suo publico penituerit, confessa & absoluta sit, hoc enim sine licentia peccatricis Confessarius non dicit, & etiamsi secretò dixerit ipsa consentiente, publicè administrato Parocho non sufficit, sed antequam sacram Eucharistiam ei publicè administret, aut ei sepulturam Ecclesiasticam concedat oportet constare publicè quòd penituerit, quæ publicè peccauit. Confessarius enim ne quidem quòd fornicationes suas sibi confessa sit directè, aut indirectè, puta dicendo, quòd eam à peccatis suis publicis absoluerit, indicare potest; sed eo casu sufficit in genere Parochum scire quòd sit confessa, modò publicè etiam sciatur conuersa, puta per reuentionem publicam Confessarij de licentia peccatricis, aut quòd coram pluribus protestetur ipsa se de peccato isto dolere. Sine publica autem ista noticia, aut detestatione non sufficit sacramentalis Confessio, aut absolutio etiam Parocho facta, quia talis satisfactio debetur Ecclesie, & alioqui scandalum esset margaritam spargere ante porcos. Ita Malderus. Vide etiam Suarez in *3. p. tom. 2. disput. 7. sect. 5. à num. 20. & apertius num. 46.* Henriquez *lib. 3. de Penitente. cap. 23. num. 2. in fine* Navarrum in *cap. 1. de penitente. dist. 6. num. 90.* Gutierrez in *Can. 99. lib. 1. cap. 2. n. 9.* & alios.

Quoad hoc lege infra ex Ref. 58. 6. Notandum est, & supra ex Ref. 10. §. vii.

RESOL. XXX.

An Confessarius de licentia penitentis possit reuelare confessionem?
Et notatur non sufficere quancumque licentiam præsumptam, interpretatiuam, virtuales etiam in bonu ipsius penitentis ad reuelandum sigillum confessionis, sed requiri formalem, atque expressam, & debet esse libera, spontanea, & non vi, iniuria, aut dolo extorta; imò neque per preces importunas; adde, neque per metum reuerentialem ipsius Confessarij obtenta.
Et aduertitur penitentem posse renouare hanc licentiam quoties voluerit, etiam absque iusta, & vlla causa.
Ex part. 5. tr. 11. Ref. 10.

§. 1. **N**egatiuam sententiam docet Alensis 4. q. 78. mem. 3. Scot. in 4. dist. 21. q. 2. art. 1. Almayn. *ibid. q. 1. in fin.* Aureolus & Durand. *ibid. q. 4. Maior. ibid. q. 3. art. 3.* Gabriel. *ibid. q. vnic. art. 3. dub. 4.* & Angel. *ver. confessio 8. §. 5.* Probatur hæc opinio. Primò, quia præceptum sigilli est de iure diuino: incommodum autem est, vt homo priuatus, qualis est penitens, in præceptis diuinis dispenset. Secundò, quia Confessarius ea, quæ via confessionis scit, scit vt Deus, ergo non potest penitens ei dare licentiam, vt loquatur homo, quia iam forus internus penitentia mutabitur in externum, & forus poli in forum soli ad arbitrium penitentis. Tertiò, quia licet possit

penitens cedere iuri suo, non tamen potest cedere iuri sacramenti, cum hoc sigillum sit introductum ex primaria Christi institutione in religionem Sacramenti, secundariò verò in fauorem penitentis.

2. Verùm contrariæ sententiæ tanquam communiõ adhæreo, quam tuetur D. Thom. in 4. dist. 11. q. 3. art. 3. Tanner. *tom. 4. dist. 6. q. 9. dub. 6. num. 125.* Valq. in 3. p. tom. 4. q. 93. a. 4. dub. 7. Suarez in 3. p. tom. 4. disput. 33. sect. 5. num. 8. Valq. 993. a. 4. dub. 5. Ochagau. *de Sacram. vr. de sigillo, q. 5. num. 3.* Præpos. in 3. p. q. 111. *de sigillo, dub. 6. num. 43.* Hurtad. *de Sacram. dist. 12. de penit. dist. 6.* Couarr. in 4. Decret. p. 2. c. 8. §. 12. & ratio est, quia secretum sigilli licet fuerit imperatum in dignitatem ipsius Sacramenti, principaliter tamen & primo loco fuit imperatum in fauorem personæ confitentis, vt facilius & suauis reddatur confessio, ergo eo ipso quòd quis cedit iuri suo, non fit iniuria sacramento, sicut si quis sub iuramento promittat alicui centum, & ille postea remittat promissionem, tollitur omnis obligatio seruandi promissionem, quia hæc principalis ordinatur in fauorem personæ, cui promittitur, quam in Dæcultum & reuerentiam, quæ licentia debet esse spontanea, & expressa sufficienter.

3. Notandum est tamen hic non sufficere quancumque licentiam, præsumptam, interpretatiuam, virtuales, etiam in bonum ipsius penitentis, ad reuelandum sigillum confessionis, sed requiri formalem, atque expressam. Ita DD. penes Fagundez *pr. 2. lib. 6. c. 1. num. 14.* qui etiam n. 18. rectè notat, penitentem posse reuocare hanc licentiam quoties voluerit etiam absque vlla causa, quia dominus est illius actus.

4. Nota etiam quòd licentia expressa penitentis manifesta ad peccata audita in confessione debet esse libera & spontanea, non vi, iniuria, aut dolo extorta, imò neque per preces importunas, adde neque per metum reuerentialem ipsius Confessarij obtenta. Ita Fagundez *loc. cit. num. 21.* & Henricq. *lib. 3. de penitente. cap. 23. num. 1. in fine.* nam in dictis casibus licentia erit nulla, & Confessarij propriè frangent sigillum. Vnde Magistri Nouitiorum, vel alij Superiores, aut quicumque alij Confessarij aduertant quid faciant, quando licentiam petunt à penitentibus manifestandi aliqua delicta in confessione audita: nam, vt rectè obseruat Fagundez in nostro casu sola præsentia & auctoritas Confessarij sine minis, & vultuum inuersionibus sufficere ad inducendum metum reuerentialem, & vt non valeat licentia data cum eo metu ad reuelandam confessionem, tum propter reuerentiam, quam omnes solent habere erga Confessarios, quæ sine dubio excedit reuerentiam filiorum in parentes, tum propter reuerentiam Sacramenti, ne paulatim illius religio deperat. Hæc Fagundez. Vnde faxit Deus has licentias vt plurimum non esse inualidas. O quàm fecde labuntur aliqui circa fractionem huius sacri sigilli!

RESOL. XXXI.

An Confessarius, quando penitens dat ei licentiam reuelandi confessionem, debeat illam exigere in scriptis?
Et in prædicto casu, si dubitetur, an ea reuelata sint, vel non fiat de licentia penitentis, credendum sit testimonio Sacerdotis, & non penitentis? Ex part. 5. tr. 11. Ref. 41.

§. 1. **A**ffirmatiuè respondet Aldrete *de religio disciplina iur. da. lib. 2. cap. 19. §. 1. n. 6.* existimans licentiam in scriptis petendam esse à penitente.